

PROGRAMA FORMATIU D'INFERMERIA OBSTÈTRICA GINECOLÒGICA

**Generalitat
de Catalunya**

Salut/

**Hospital Universitari de Girona
Doctor Josep Trueta**

Índex de continguts

_Toc98418056

1. Presentació	33
2. Definició i perfil professional de l'especialista d'infermeria obstètrica i ginecològica vinculat a les seves competències professionals	34
3. Característiques generals del programa d'infermeria obstètrica i ginecològica i requisits.....	36
3.1 Règim jurídic de la formació	36
3.2 Objectiu general del programa: adquisició de competències.....	36
3.3 Metodologia docent.....	37
3.4 Tutors	37
3.5 Avaluació.....	38
4. Coneixements teòrics.....	38
4.1 Metodologia docent.....	38
4.2 Durada i continguts	39
5. Pràctica clínica. Activitats mínimes i guàrdies.....	40
5.1 Característiques de la pràctica clínica.....	40
5.2 Rotacions internes durant el període de la pràctica clínica	40
5.3 Activitats mínimes d'aprenentatge clínic	41
5.4 Serveis prestats en concepte d'atenció continuada	41
6. Distribució de la formació teòrica i de la formació pràctica.....	42
7. Competències professionals, desglossades en competències específiques i criteris per a la seva realització	42
8. Competències específiques, vinculades a activitats i llocs de realització	52
9. Els responsables de la docència, supervisió i avaluació del programa formatiu	55
9.1 El tutor i les seves relacions amb el resident i l'administració	55
9.1.1 La relació tutor/resident.....	56
9.1.2 Relació tutor/administració	57
9.2 El col·laborador docent.....	57
10. L'avaluació.....	58
10.1 Tipus d'avaluació	58
10.2 Avaluació formativa.....	58
10.3 Avaluació sumativa	59
10.4 Comitè d'avaluació.....	61
11. Annexos	62
11.1 Annex 1.....	62
11.2 Annex 2. Criteris per a la realització de l'avaluació de cadarotació del resident.....	63
11.3 Annex 3.....	66
11.4 Annex 4. Fitxa 3.....	67
11.5 Annex 5.....	68

1. Presentació

Durada: dos anys.

Formació prèvia: Diplomats/graduats universitaris en Infermeria.

Programa elaborat sobre la base de la publicació del Butlletí Oficial de l'Estat núm. 129 de dimarts 28 maig, 2009, secció III Ordre SAS/1349/2009, de 6 de maig, per la qual s'aprova i publica el programa formatiu de l'especialitat d'Infermeria Obstètrica i Ginecològica.

La Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries i pel Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril, sobre especialitats d'infermeria constitueixen un pas important en el model de desenvolupament de la professió infermera doncs consolida la participació professional en la cura en la infància i en l'adolescència, en tots els nivells d'atenció, des d'un enfocament biopsicosocial i en els diferents aspectes de promoció de la salut, prevenció de la malaltia, recuperació i rehabilitació. Aquesta formació avançada, és clau i útil per al sistema sanitari.

La llevadora és un professional reconegut internacionalment en tots els sistemes sanitaris en els quals es considera una figura essencial que incideix en un àmbit social tan important com el de la maternitat i l'atenció integral durant el cicle vital de la dona en totes les seves fases: salut reproductiva, climateri i sexualitat.

La formació d'aquests professionals s'ha d'adequar a l'evolució dels coneixements científics i tecnològics i de la del seu àmbit d'actuació en els diferents sistemes sanitaris. Referent a això, la importància que han adquirit, en la dècada dels vuitanta, les facetes de prevenció i promoció de la salut, ha implicat una ampliació de l'àmbit d'actuació d'aquest especialista més enllà de les seves activitats tradicionals en l'atenció a la gestació, part i postpart, que sens dubte han repercutit en l'enfocament i característiques d'aquest programa.

La solidesa d'aquesta professió es posa de manifest en el seu reconeixement, tant per l'Organització Mundial de la Salut, com per la Unió Europea, en la qual la Llevadora és una professió regulada, amb un perfil competencial específic i amb una formació mínima harmonitzada en tots els Estats membres, a través de les previsions contingudes en la secció 6 del capítol III de la Directiva 2005/36/CE, de 7 de setembre, del Parlament Europeu i del Consell, que aquest programa formatiu compleix amb escreix. Aquesta Directiva ha estat transposada al nostre ordenament jurídic mitjançant el Reial Decret 1837/2008, de 8 de novembre, pel qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol la Directiva 2005/36/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 7 de setembre de 2005, i la Directiva 2006/100/CE, del Consell, de 20 de novembre de 2006, relatives al reconeixement de qualificacions professionals, així com a determinats aspectes de l'exercici de la professió d'advocat (BOE de 20 de novembre de 2008).

Entre els dos models formatius que preveu l'article 40 de la Directiva 2005/36, abans esmentada (formació directament o formació especialitzada de postgrau), Espanya va optar el 1992, per una formació de llevadora que s'acredita mitjançant un títol oficial d'especialista, que requereix haver obtingut prèviament el títol de Diplomats/Graduats universitaris en Infermeria i haver estat avaluat positivament després d'haver cursat el programa de l'especialitat d'infermeria Obstètric-Ginecològica (Llevadora) pel sistema de residència.

L'exigència prèvia del títol de Diplomats/Graduats en Infermeria determina que el professional que accedeix a

aquesta especialitat té una àmplia formació general en infermeria, que permet que aquest programa es centri en els coneixements teòrics i activitats clíniques i pràctiques més estretament relacionats amb la especialitat d'Infermeria Obstètric-Ginecològica (Llevadora) i amb les demandes que la societat actual requereix d'aquest professional.

El sistema de residència implantat per a la formació de llevadores en 1992 i definitivament consolidat per a totes les especialitats en ciències de la salut per les previsions contingudes en el capítol III del títol II, de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, i les seves disposicions de desenvolupament, ha demostrat ser un procediment adequat perquè les llevadores durant el seu període formatiu adquireixin un perfil professional polivalent, vinculat tant a l'Atenció Primària com a l'Atenció Especialitzada, mitjançant la realització d'activitats docent- assistencials estretament lligades a la pràctica assistencial i a l'activitat ordinària dels centres i serveis sanitaris, el que ha determinat, així mateix, la participació activa en la docència (juntament amb el recursos procedents de la universitat) de les llevadores que presten serveis en els diferents dispositius que integren les unitats docents en què duen a terme, amb excel·lents resultats, un paper fonamental en la supervisió, tutorització, avaluació i seguiment dels residents al llarg dels dos anys de durada del programa formatiu.

Finalment, convé fer un aclariment terminològic relativa a la utilització en aquest programa del terme «llevadora» que inclou a totes les persones, dones i homes, que estan en possessió d'algun dels títols o diplomes de llevadora que habiliten al nostre país per al exercici de la professió, utilitzant el gènere femení per referir-se a aquestes/es professionals. De la mateixa manera, quan en aquest programa s'utilitza el terme «llevadora resident» es refereix a tots/es els/les infermers /res que estan realitzant l'especialitat d'Infermeria Obstètrica i Ginecològica (Llevadora).

2. Definició i perfil professional de l'especialista d'infermeria obstètrica i ginecològica vinculat a les seves competències professionals

La llevadora és el professional sanitari que, amb una actitud científica responsable i utilitzant els mitjans clínics i tecnològics adequats al desenvolupament de la ciència en cada moment, proporciona una atenció integral a la salut sexual, reproductiva i maternal de la dona, en la seva vessant preventiva, de promoció i d'atenció i recuperació de la salut, incloent així mateix l'atenció a la mare, en el diagnòstic, control i assistència de l'embaràs, part i puerperi normal i l'atenció al fill acabat de néixer sa, fins al 28 dia de vida.

L'àmbit d'actuació de les llevadores abasta tant l'Atenció Primària (que inclou centres de salut, comunitat, família i domicili) com l'Atenció Especialitzada, (que inclou l'hospital o altres dispositius dependents del mateix). Així mateix, les llevadores poden exercir la seva professió en el sector públic, en el privat, per compte aliena i per compte propi.

Les llevadores han de tenir una participació activa en els programes d'atenció a la dona en totes les etapes de la vida, de salut sexual i reproductiva i de salut maternoinfantil. En aquests programes la llevadora afavoreix la normalitat en el procés fisiològic en l'atenció de l'embaràs, part i puerperi, a més de desenvolupar activitats de

promoció i prevenció de la seva salut sexual, reproductiva i en el climateri, d'acord amb les demandes de la societat i en el marc de polítiques globals de salut com la «Estratègia del part normal» aprovada pel Consell Interterritorial del Sistema Nacional de salut al novembre de 2007.

El perfil competencial de la infermera especialista en Infermeria Obstètric-Ginecològica (Llevadora) que es conté en aquest programa formatiu, s'ha ajustat a les directrius derivades, de la Confederació Internacional de Llevadores, a les directrius de la Unió Europea que conté l'article 55 del Reial Decret 1837/2008, de 8 de novembre, que es refereix a les activitats professionals que, com a mínim, han de realitzar les llevadores, així com a les necessitats del Sistema Nacional de Salut, a l'evolució dels coneixements científics i a les demandes de la societat actual, que reclama un professional molt més implicat en les facetes preventiva i de promoció de la salut de la dona.

El perfil competencial derivat de l'esquema determina que en concloure el seu programa formatiu la llevadora ha de ser competent i en conseqüència estar capacitada per:

- Participar i, si escau, liderar i dinamitzar programes de salut maternoinfantil, atenció a la dona i de salut sexual i reproductiva.
- Fer atenció al binomi mare fill en el diagnòstic, control i assistència durant l'embaràs, amb l'ajut dels mitjans clínics i tecnològics adequats.
- Fer atenció al binomi mare fill en el diagnòstic, control i assistència durant el part, amb l'ajut dels mitjans clínics i tecnològics adequats.
- Fer atenció al binomi mare fill en el diagnòstic, control i assistència durant el puerperi, auxiliant dels mitjans clínics i tecnològics adequats.
- Fer atenció al nounat dirigida a afavorir els processos d'adaptació i detectar precoçment les situacions de risc.
- Detectar precoçment els factors de risc i problemes de salut en el binomi mare fill durant l'embaràs, part i puerperi, duent a terme activitats de diagnòstic, control, derivació i seguiment dels mateixos, i, en cas necessari, prendre les mesures d'urgència oportunes.
- Realitzar una adequada educació per a la salut a la dona, família i comunitat identificant les necessitats d'aprenentatge en relació amb la salut maternoinfantil, la salut sexual, reproductiva i en el climateri, portant a terme els diferents programes educatius relacionats amb les necessitats detectades.
- Realitzar consell afectiu sexual i consell reproductiu a la dona, joves i família.
- Promoure una vivència positiva i una actitud responsable de la sexualitat en la població i assessorar en matèria d'anticoncepció.
- Realitzar activitats de promoció, prevenció i col·laborar en les activitats d'assistència i recuperació de la salut sexual, reproductiva i del climateri de la dona.
- Detectar en la dona factors de risc genètic i problemes ginecològics, per derivar, si escau al professional competent.
- Aplicar els principis del raonament clínic, detecció de problemes, presa de decisions, pla d'actuació i cures i avaluació, adequats a les diferents situacions clíniques en l'àmbit d'actuació de la llevadora.
- Establir una comunicació efectiva amb la dona, família i grups socials.
- Treballar i comunicar-se de forma efectiva amb l'equip de salut.
- Exercir la professió de llevadora de manera ètica en base a la legislació vigent i assumir la responsabilitat derivada de les seves actuacions.
- Assessorar sobre la legislació vigent encaminada a protegir els drets de la dona i la seva família.
- Gestionar les activitats i recursos existents en l'àmbit de l'atenció de salut maternoinfantil i l'atenció de salut sexual i reproductiva.
- Emetre els informes necessaris i registrar de forma efectiva les activitats realitzades.
- Dur a terme activitats docents dirigides a les pròpies llevadores i altres professionals de la salut, en qualsevol dels seus nivells.
- Desenvolupar activitats de recerca encaminades a la millora contínua de l'activitat professional, i per tant, del nivell de salut de la dona i del nadó.
- Realitzar una pràctica clínica basada en l'evidència científica disponible.

- Mantenir actualitzades les competències professionals.
- Liderar i desenvolupar l'especialitat mitjançant el compromís professional.

La complexitat de les funcions que s'atribueixen a la Llevadora s'inscriuen en el marc dels principis d'interdisciplinarietat i multidisciplinarietat dels equips professionals en l'atenció sanitària que consagra la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries.

3. Característiques generals del programa d'infermeria obstètrica i ginecològica i requisits

3.1 Règim jurídic de la formació

El Sistema de formació sanitària especialitzada del nostre país ha configurat la professió de llevadora com una especialitat d'infermeria i, com a tal, apareix relacionada en el Reial Decret 450/2005, de 22 d'abril sobre especialitats d'Infermeria.

Referent a això i tal com s'estableix a l'article 15 de la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries, la formació especialitzada en Ciències de la Salut, és una formació reglada i de caràcter oficial que té com objecte dotar els especialistes dels coneixements, tècniques, habilitats i actituds propis de la corresponent especialitat, de forma simultània a la progressiva assumpció per l'interessat de la responsabilitat inherent a l'exercici autònom de la mateixa.

Per obtenir el títol de l'especialitat d'Infermeria Obstètrica i Ginecològica (Llevadora), les llevadores residents compliran el programa formatiu en unitats docents multi professionals d'obstetrícia i ginecologia, acreditades per a la formació d'especialistes en Infermeria Obstètrica i Ginecològica (Llevadora) que compleixin els requisits generals d'acreditació aprovats a l'efecte, durant un període de dos anys a temps complet, el que inclourà, tal com preveu l'article 54.1b) del Reial Decret 1837/2008, de 8 de novembre (que transposa la directiva 2005/36/CE), una dedicació mínima a activitats docents-assistencials de 3.600 hores.

L'accés a la formació, la seva organització, supervisió, avaluació i acreditació d'unitats docents multi professionals d'obstetrícia i ginecologia, es portés a terme d'acord amb el que preveu el Reial Decret 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en Ciències de la Salut i es desenvolupen determinats aspectes de la formació sanitària especialitzada.

El règim jurídic que regula la relació laboral que uneix a la llevadora resident amb l'entitat titular de la unitat docent on s'està formant s'ha d'atènyer al que preveu el Reial Decret 1146/2006, de 6 d'octubre, pel qual es regula la relació laboral especial de residència per a la formació d'especialistes en ciències de la salut.

A aquests efectes la formació teòrica i pràctica clínica d'aquest programa es durà a terme durant la jornada laboral, sense perjudici de les hores que es prestin en concepte d'atenció continuada i de les hores personals d'estudi al marge d'aquesta jornada.

3.2 Objectiu general del programa: adquisició de competències

L'objectiu general d'aquest programa és que en concloure el període formatiu la llevadora resident hagi adquirit les competències professionals que es relacionen en l'anterior apartat 3, mitjançant el desenvolupament de les competències específiques a què es refereix l'apartat 8, realitzades en els llocs i vinculades a les activitats que se citen en l'apartat 7 d'aquest programa.

Aquesta formació pràctic-clínica constitueix l'eix central d'aquest programa ja que el sistema de residència consisteix, fonamentalment, en aprendre fent. El seu contingut i característiques s'ajustaran al que preveu l'apartat 6 d'aquest programa.

Amb aquesta finalitat, l'adquisició de coneixements teòrics es garantirà a través dels dispositius previstos a aquest efecte en l'expedient d'acreditació de la unitat docent. El seu contingut, durada i característiques s'ajustaran al que preveu l'apartat 5 d'aquest programa.

3.3 Metodologia docent

S'utilitzaran tècniques educatives, tant presencials com semi-presencials, amb una metodologia docent que doni prioritat a l'aprenentatge actiu tutoritzat, a la utilització de mètodes educatius creatius, que assegurin la ponderació i coordinació amb la formació clínica, a través d'un aprenentatge experiencial que implica una relació laboral entre el resident i l'entitat titular de la unitat docent on s'estigui formant.

Per afavorir l'aprenentatge dels coneixements, actituds i habilitats s'utilitzaran: sessions expositives, lectura o vídeo amb discussió, recerques bibliogràfiques, treballs de grup, tallers, seminaris, resolució de casos, elaboració de projectes, experiències dramatitzades, experiències simulades, formació clínica, sessions clíniques, portafoli, llibre del resident, participació en esdeveniments científics relacionats amb l'especialitat, etc.

Per a l'adquisició de les competències que se citen en aquest programa, els responsables de la formació portaran a terme estratègies docents que afavoreixin el pensament crític i permetin la integració de la formació teòrica amb la formació clínica i investigadora que es dugui a terme en els diferents dispositius que integren la unitat docent.

3.4 Tutors

La relació resident-tutor és l'eix fonamental de tot el procés formatiu, ja que el sistema de residència implica una formació teòrica i pràctica, programada i tutelada, amb una participació personal i progressiva de l'especialista en formació en les activitats i responsabilitats pròpies de la especialitat.

El tutor és l'especialista que orienta, guia i supervisa el procés formatiu del futur especialista. Per tant, ha de ser un especialista competent, tenir experiència en els tres àmbits de l'activitat professional (perfil clínic, docent i investigador), treballar en l'àmbit en el qual es produeix la formació i transmetre una imatge de referent positiu per al resident.

En definitiva, són els facilitadors i canalitzadors del procés d'aprenentatge.

El tutor principal és l'encarregat d'adequar el cronograma del període formatiu a les necessitats formatives i les característiques personals de cada resident i corregir les deficiències formatives -a ser possible- que es produeixin durant la residència.

En definitiva, el tutor ha de planificar, estimular, dirigir, seguir i avaluar el procés d'aprenentatge del resident realitzant les funcions previstes a l'article 11 del Reial Decret 183/2008 de 8 de febrer, havent per tant: planificar, gestionar, supervisar i avaluar tot el procés de formació, proposant, si s'escau, mesures de millora en la impartició del programa i afavorint l'auto-aprenentatge, l'assumpció progressiva de responsabilitats i la capacitat investigadora del resident.

Una altra figura a detallar és la del tutor-col·laborador. És la figura del col·laborador docent, el qual s'inscriu en el marc del que preveuen els articles 104 de la Llei 14/1986, general de sanitat i 22 de la Llei 44/2003, d'ordenació de les professions sanitàries que preveuen la disponibilitat de totes les estructures del sistema sanitari per a ser utilitzades en la docència pregraduada, especialitzada i continuada de professionals.

En aquest context, els col·laboradors docents són tots aquells professionals d'infermeria que, acreditats i sense ser tutors de residents, desenvolupen les seves funcions docents en els diferents dispositius que formen part de la unitat docent, sent els responsables de la formació dels residents durant les seves estades formatives. També tindran la consideració de col·laboradors docents, aquells professionals que treballen a l'Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona o Atenció Primària i no són infermeres (pediatres, metges, fisioterapeutes, llevadores, etc.) sempre que contribueixin a la formació de residents.

Aquests tutors col·laboradors han de:

- Orientar al resident durant tota l'estada formativa en la seva unitat o servei.
- Supervisar la formació del resident utilitzant com a eina les fitxes que figuren en aquest programa completades amb la informació que li faciliti el tutor hospitalari i el tutor principal.
- Ser el referent-interlocutor del resident durant l'estada formativa i, per tant, realitzar una tasca d'acollida i d'informació.
- Afavorir l'autoaprenentatge i la responsabilitat progressiva del resident.
- Fomentar l'activitat docent i investigadora del resident.
- Ser responsable de l'avaluació formativa o continuada del resident durant l'estada formativa.

3.5 Avaluació

El seguiment i qualificació del procés formatiu d'adquisició de competències professionals durant el període de residència es durà a terme mitjançant avaluació formativa contínua, anual i final, tal com indica el Reial decret 183/2008.

4. Coneixements teòrics

4.1 Metodologia docent

S'utilitzen diverses tècniques educatives, tant presencials, semipresencials com telemàtiques, prioritzant mètodes educatius que afavoreixin la coordinació amb la pràctica clínica.

La formació teòrica s'organitza conjuntament amb i per a totes les UDMOG de Catalunya i es desenvolupa a les aules i en la plataforma virtual de l'Institut d'Estudis de la Salut i en cadascuna de les UDMOG.

Per a l'adquisició de coneixements teòrics, el programa formatiu de l'Especialitat de Llevadora, s'ajusta a la Directiva Europea 2005/6 (26% d'hores de programa) i indica les diferents metodologies a utilitzar destacant

l'aprenentatge actiu tutoritzat i els mètodes educatius que assegurin la ponderació i coordinació amb la formació clínica a través d'un aprenentatge reflexiu.

Aquests són:

- Sessions presencials i/o telemàtiques expositives on es fomentarà la discussió i la resolució de problemes amb participació activa dels assistents.
- Tallers: experiències simulades.
- Formació en línia: casos, discussions o debats, treball de grups i protecció radiològica.
- Portafoli formatiu: estudi, demostració pràctica i posterior recollida d'evidències sobre el que s'ha après.
- Elaboració de projectes: d'investigació i d'educació per a la salut.

4.2 Durada i continguts

La dedicació del resident a l'adquisició de coneixements teòrics serà el 26% del total de la durada del programa formatiu, calculat sobre la jornada anual ordinària efectiva (sense computar atenció continuada) aplicable als residents de la unitat docent de què es tracti.

La formació teòrica necessària per a la pràctica clínica recaurà sobre les següents matèries:

- Infermeria Maternal i del Nounat I.
- Infermeria Maternal i del Nounat II.
- Infermeria de la Dona i la Família.
- Educació per a la Salut de la Dona.
- Administració dels Serveis Obstètrics i Ginecològics (llevadora).
- Investigació en Infermeria obstètric ginecològica (llevadora).
- Legislació i Deontologia en Infermeria obstètric ginecològica (llevadora).

La formació teòrica podrà impartir-se, segons les característiques pròpies i recursos de cada unitat docent, de forma compartida (amb residents d'altres unitats docents), de forma ininterrompuda en un període concret del programa formatiu o bé de forma fraccionada al llarg de l'esmentat període (fem referència al programa oficial de l'especialitat d'Infermeria Obstètrica i Ginecològica (BOE del 28 de maig de 2009, Ordre SAS/ 1349/2009, de 6 de maig).

Les classes presencials i/o telemàtiques s'imparteixen a dimarts durant el primer any, i en dijous durant el segon. L'horari és de les 9:30 a les 18:15 h a la seu de l'Institut d'Estudis de la Salut.

Durant aquest període es durà a terme, també, la formació de l'infermer resident a protecció radiològica per a l'adquisició de coneixements bàsics en aquesta matèria, que s'ajustaran al que preveu la Guia Europea «Protecció Radiològica 116», en els termes que es citen en l'annex II a aquest programa. A aquests efectes, les infermeres en formació de l'especialitat d'Infermeria Obstètrica i Ginecològica (llevadora) adquiriran la formació en protecció radiològica prevista a la Resolució conjunta, de 21 d'abril de 2006, de les direccions generals de Salut Pública i de Recursos Humans i serveis Econòmics i Pressupostaris del Ministeri de Sanitat i Consum, mitjançant la qual s'acorda incorporar en determinats programes formatius d'especialitats en Ciències de la Salut formació en protecció radiològica.

5. Pràctica clínica. Activitats mínimes i guàrdies

5.1 Característiques de la pràctica clínica

La formació clínica té per objecte que la llevadora resident realitzi durant el període formatiu les activitats de caràcter assistencial imbricades amb l'adquisició de coneixements teòrics, que es consideren necessaris per a adquirir les competències professionals que es citen en aquest programa, amb una supervisió decreixent.

Entre el 60% -70% de la formació clínica es realitzarà en atenció especialitzada, en l'hospital en què es dugui a terme el programa d'atenció maternoinfantil, i entre 40% -30% en atenció primària i comunitària, on es desenvolupin els programes d'atenció a la dona i/o salut sexual, reproductiva i climateri.

5.2 Rotacions internes durant el període de la pràctica clínica

Les llevadores residents, per adquirir les competències pròpies d'aquest especialista rotaran pels àmbits clínics i comunitaris que s'indiquen:

ATENCIÓ ESPECIALITZADA HOSPITAL:

- Urgències Obstètriques i Ginecològiques.
- Unitat de parts *
- Unitat de parteres.
- Unitats d'obstetrícia de risc: Consultes externes, hospitalització i quiròfan.
- Fisiopatologia fetal.
- Unitat de neonatologia (nius i cures intermèdies).
- Unitat de Ginecologia: consultes externes.

* La rotació a la Sala de Parts constitueix la major part de la practica clínica hospitalària. Aconseguir els coneixements, les actituds i les habilitats necessàries per poder atendre i realitzar seguiment de les diferents fases del part sense complicacions i ser capaç de detectar i actuar correctament davant la presència de signes i símptomes d'anormalitat són, els objectius d'aquesta rotació. L'existència d'un conveni de col·laboració amb l'IAS (Hospital de Santa Caterina de Salt) ens facilita que els residents del nostre centre puguin acudir a la Unitat de Sala de Parts, on realitzaran un rotatori de quatre setmanes, per poder veure el funcionament d'un centre de baix.

ATENCIÓ PRIMÀRIA-COMUNITÀRIA:

En centres de salut, atenció domiciliària i atenció comunitària on es realitzen els següents programes i subprogrames de salut materno-infantil i salut sexual, reproductiva i climateri:

- Consell reproductiu.
- Control prenatal.
- Educació per a la maternitat i paternitat.
- Puerperi domiciliari i consulta.
- Planificació familiar i contracepció.
- Consell afectiu-sexual.
- Atenció a joves.

- Activitats preventives en salut sexual i reproductiva.
- Diagnòstic precoç de càncer ginecològic i mama.
- Menopausa/climateri. Programa d'educació per a la salut de la dona durant la menopausa i climateri.
- Ginecologia.
- Activitats educatives adreçades a la comunitat en matèria de salut maternoinfantil i salut sexual i reproductiva: joves, escoles, associacions de dones i altres.

5.3 Activitats mínimes d'aprenentatge clínic

En concloure el període de formació, la llevadora resident haurà d'haver realitzat, com a mínim, les següents activitats sota adequada supervisió:

- Entrevista i confecció de la història clínica de salut reproductiva (obstetricoginecològica) de 100 dones.
- Control i assistència de dones gestants que impliqui almenys 100 reconeixements prenatals.
- Vigilar i assistir a 40 dones gestants de risc.
- Dur a terme un programa d'educació maternal en dos grups de dones.
- Assistir a 100 parteres amb els mitjans clínics i tècnics adequats.
- Assistir a un mínim de 80 parts normals.
- Assistir a 40 parteres que presenten factors d'alt risc.
- Participar activament en l'atenció del part instrumental o cesària de 20 dones.
- Realitzar la supervisió, cura i reconeixement de 100 parteres.
- Realitzar la supervisió, cura i reconeixement de 100 nadons sans.
- Observació i cura d' almenys 20 nadons que necessitin cures especials (nascuts pre-terme, pos-terme, sota pes o amb problemes de salut).
- Realitzar presa de mostres cervicals i vaginals, per citologies, exàmens en fresc, cultius i altres exàmens, en almenys 150 dones.
- Assessorament i cura d' almenys 40 dones en matèria de ginecologia.
- Assessorament i cura d' almenys 20 dones en matèria de climateri.
- Detecció i assessorament de 30 dones que presentin infeccions de transmissió sexual.
- Assessorar en matèria d'anticoncepció i sexualitat a 60 dones inclòs la contracepció d'emergència i interrupció voluntària de l'embaràs.
- Atendre i assessorar de manera individual a 25 joves en matèria de sexualitat i contracepció.
- Participar responsabilitzant-se en dues intervencions grupals d'educació sexual i reproductiva dirigides a dones i joves a la comunitat.
- Participar activament en, almenys, un programa sobre el climateri.
- Realitzar visites domiciliàries al nadó i puerperal.

5.4 Serveis prestats en concepte d'atenció continuada

Els serveis prestats en concepte d'atenció continuada tenen caràcter formatiu, es realitzaran durant els dos anys que dura la formació en l'especialitat i es programaran amb subjecció al règim de jornada i descansos que estableix la legislació vigent.

Les guàrdies es realitzaran en qualsevol dispositiu de la unitat docent i es planificaran tenint en compte el compliment dels objectius del programa formatiu.

6. Distribució de la formació teòrica i de la formació pràctica

La formació teòrica i pràctica es distribueix de la següent manera, en funció de les diferents rotacions i de l'any de residència:

	LLIR 1		LLIR 2	
Rotació	Hores formació teòrica	Hores formació pràctica	Hores formació teòrica	Hores formació pràctica
Sala de parts	Portafoli 65h	694	Portafoli 65h	662
ASSIR	Portafoli 95h	453	Portafoli 205	423
Puerperis	Portafoli 70h	150	-	-
Neonatologia	Portafoli 15h	58	-	-
Gestació de risc	-	-	Portafoli 90	240
Classes presencials	168	-	98	-
Protecció radiològica	16	-	-	-
Projecte d'investigació	-	-	33	-
	429	1.355	491	1.325
	1784		1.816	
TOTAL	3.600			

7. Competències professionals, desglossades en competències específiques i criteris per a la seva realització

Per a l'adquisició de les competències professionals que amb caràcter general s'han esmentat a l'apartat 3 d'aquest programa, la llevadora en formació ha de desenvolupar al llarg del seu període formatiu les competències específiques que es vinculen a cadascuna d'aquelles, als efectes del s'han determinat els diferents criteris que possibiliten la seva adquisició, segons el que preveu el quadre següent:

a) Participar i, si escau, liderar i dinamitzar programes de salut maternoinfantil, atenció a la dona, salut sexual, salut reproductiva i climateri.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

- Promoure els processos fisiològics de salut maternoinfantil, de salut sexual, reproductiva i climateri.
- Donar suport a la no intervenció en absència de complicacions evitant intervencions innecessàries.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Donar suport a les preferències, decisions i eleccions informades de les dones, en matèria de salut maternoinfantil, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Col·laborar amb els sistemes vigents per donar resposta a les necessitats de salut de les dones.
- Col·laborar amb les diferents institucions perquè es realitzin polítiques de salut amb perspectiva de gènere.
- Participar i implicar-se en la definició de les polítiques de salut sexual, reproductiva, maternoinfantil i de l'etapa del climateri en els diferents nivells assistencials i institucions.
- Establir relacions amb els grups socials implicats en aquesta matèria.

b) Fer atenció al binomi mare fill en el diagnòstic, control i assistència durant l'embaràs, amb l'ajut dels mitjans clínics i tecnològics adequats.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Diagnosticar i dur a terme el control i seguiment de l'embaràs normal.

CRITERIS DE REALITZACIÓ:

- Copsar precoçment l'embaràs.
- Realitzar anamnesi i elaborar una història clínica completa.
- Diagnosticar l'embaràs.
- Realitzar l'assessorament i sol·licitud d'exàmens en el diagnòstic prenatal.
- Assessorar la dona i parella sobre l'evolució i cures de l'embaràs.
- Realitzar els exàmens necessaris per a la supervisió del desenvolupament de l'embaràs l'ajuda dels mitjans clínics i tecnològics adequats.
- Realitzar el diagnòstic precoç dels factors de risc durant l'embaràs.
- Avaluar l'estat fetal.
- Realitzar l'exploració física i obstètrica.
- Avaluar l'estat general matern.
- Identificar els factors de risc.
- Identificar les necessitats i problemes de salut amb la dona.
- Sol·licitar i interpretar proves complementàries.
- Valorar els aspectes psicosocials durant la gestació.
- Detectar situacions de violència de gènere en la dona gestant.
- Atendre les necessitats que presenten les dones gestants en situació de violència de gènere.
- Efectuar les mesures adequades en el maneig de la gestació.
- Donar suport psicològicament a la dona i la seva parella en el procés de maternitat.
- Promoure la participació dels pares / parelles en el procés d'embaràs.
- Assessorar la gestant-parella en la confecció del pla de naixement.
- Realitzar educació per a la salut.
- Ensenyar els exercicis d'enfortiment del sòl pèlvic durant la gestació.
- Manejar i / o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats durant la gestació, d'acord amb la legislació vigent.
- Consultar o derivar a altres professionals, en cas necessari.

c) Fer atenció al binomi mare fill en el diagnòstic, control i assistència durant el part, amb l'ajut dels mitjans clínics i tecnològics adequats

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Assistir a la dona en el procés de part.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Diagnosticar el part i les seves fases.
- Realitzar l'anamnesi i elaborar el partograma.
- Revisar amb la dona el pla de naixement.
- Realitzar exploració física i obstètrica.
- Avaluar l'estat general matern.
- Valorar la dinàmica uterina.
- Avaluar l'estat fetal.
- Identificar els factors de risc maternofetals.
- Detectar els problemes de salut.

- Valorar el progrés de part.
- Promoure el part normal.
- Informar de l'evolució del procés del part.
- Detectar situacions de violència de gènere en la dona durant el procés de part.
- Atendre les necessitats que presenten les dones durant el procés de part en situació de violència de gènere.
- Realitzar suport psicològic a la dona i parella.
- Promoure la participació dels pares/parelles en el procés de part.
- Proporcionar confort a la dona.
- Realitzar procediments i les mesures adequades en el maneig del part.
- Manejar i utilitzar diferents tècniques farmacològiques i no farmacològiques per a l'alleugeriment del dolor durant el treball de part.
- Assistir el part eutòcic.
- Realitzar i suturar l'episiotomia, en cas necessari.
- Manejar i / o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats durant el part, d'acord amb la legislació vigent.
- Realitzar, en cas d'urgència, l'extracció manual de placenta i el reconeixement manual de l'úter.
- Assistir, en cas d'urgència, el part en presentació de natges.
- Col·laborar amb l'equip assistencial en l'aplicació d'analgèsia epidural.
- Consultar o derivar a altres professionals, en cas necessari.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Reconèixer i prestar cures al nadó i en cas de necessitat realitzar la reanimació immediata.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Atendre de forma immediata al nounat per facilitar l'adaptació a la vida extrauterina.
- Realitzar anamnesi i detecció dels factors de risc.
- Realitzar una valoració general, incloent les diferents tècniques d'exploració física.
- Executar els nivells de reanimació neonatal que necessiti.
- Afavorir el contacte precoç mare-fill.
- Afavorir i donar suport a la lactància materna.
- Aplicar les cures immediats al nounat.
- Informar sobre l'estat de salut del nounat normal en el període d'adaptació.
- Manejar i/o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats en la cura immediat del nounat i en la reanimació immediata, d'acord amb la legislació vigent.
- Consultar o derivar a altres professionals, en cas necessari.

d) Fer atenció al binomi mare fill en el diagnòstic, control i assistència durant el puerperi, auxiliant dels mitjans clínics i tecnològics adequats.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Assistir i supervisar l'evolució de la mare i el nounat durant el puerperi.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Valorar l'estat físic i psicosocial de la mare.
- Detectar factors de risc i problemes de salut en la mare i derivar, si fos necessari.
- Detectar situacions de violència de gènere en la dona durant el puerperi.
- Atendre les necessitats que presenten les dones durant el puerperi en situació de violència de gènere.

- Valorar el grau de coneixement de la dona per a l'autocura en el puerperi.
- Proporcionar educació per a la salut a la mare, incloent l'autocura, els signes d'alarma, la sexualitat i l'anticoncepció.
- Assessorar la mare sobre les cures del nounat.
- Promoure la vinculació afectiva mare-fill.
- Promoure la lactància materna.
- Assessorar i donar suport a la mare en el tipus de lactància triada.
- Valorar l'adaptació dels pares a la nova situació
- Realitzar l'atenció domiciliària de la mare i el nadó.
- Promoure la participació dels pares / parelles en el procés de postpart i criança.
- Ensenyar els exercicis d'enfortiment del sòl pelvià.
- Realitzar els exàmens necessaris per a la supervisió del puerperi.
- Sol·licitar proves complementàries.
- Manejar i/o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats durant el puerperi, d'acord amb la legislació vigent.
- Realitzar la revisió postpart i valorar el nivell de coneixements de la mare / pare en aquesta fase i esmenar les deficiències detectades.
- Consultar o derivar a altres professionals, en cas necessari.

e) Fer atenció al nounat dirigida a afavorir els processos d'adaptació i detectar precoçment les situacions de risc.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Assistir i supervisar l'evolució del nounat sa durant el primer mes de vida.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Realitzar una valoració general del nounat, incloent les diferents tècniques d'exploració física.
- Detectar factors de risc i problemes de salut en nounat, i derivar, si fos necessari.
- Realitzar activitats que afavoreixin el desenvolupament del nounat.
- Afavorir l'adaptació de l'entorn familiar al nounat.
- Dur a terme la cura del nounat sa, incloent les activitats de cribratge de metabulopaties.
- Realitzar l'atenció domiciliària al nadó i valorar el nivell de coneixements de la mare.
- Consultar o derivar a altres professionals, en cas necessari.

f) Detectar precoçment els factors de risc i problemes de salut en el binomi mare fill durant l'embaràs, part i puerperi, duent a terme activitats de diagnòstic, control, derivació i seguiment dels mateixos, i en cas necessari, prendre les mesures d'urgència oportunes.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Fer atenció a la dona que presenta problemes de salut en l'embaràs, part i puerperi.
- Detectar els problemes de salut en el nounat.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Realitzar els exàmens necessaris per al diagnòstic precoç de l'embaràs, part i puerperi d'alt risc.
- Identificar els diferents problemes de salut en l'embaràs, part i postpart.
- Identificar amb la dona les seves necessitats de salut.
- Realitzar educació sanitària sobre els diferents problemes de salut.

- Participar i col·laborar amb l'equip assistencial en l'atenció de l'embaràs, part, puerperi i nou-nat d'alt risc.
- Fer atenció a la dona en els diferents problemes de salut que es poden presentar durant l'embaràs, part i puerperi.
- Executar un pla d'atenció i cures individualitzat en els diferents problemes de salut en l'embaràs, part i puerperi.
- Manejar i/o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats durant l'embaràs, part i puerperi, d'acord amb la legislació vigent.
- Consultar o derivar a altres professionals, en cas necessari.
- Identificar els casos d'urgència que posen en risc la vida de la dona, fetus o nadó i manejar les situacions adequadament.
- Participar i col·laborar amb l'equip assistencial en les diferents situacions d'urgència.
- Donar suport a la mare/pare/família en el procés de dol perinatal.

g) Realitzar una adequada educació per a la salut a la dona, família i comunitat, identificant les necessitats d'aprenentatge en relació amb la salut maternoinfantil, la salut sexual, la salut reproductiva i el climateri, portant a terme els diferents programes educatius relacionats amb les necessitats detectades.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Dur a terme programes d'educació per a la salut en l'embaràs, el naixement i el postpart.
- Dur a terme programes d'educació per a la salut sexual, reproductiva i el climateri dirigits a joves, dones, comunitat i grups de risc.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar les necessitats d'educació per a la salut a nivell individual, grupal i comunitària en els diferents grups.
- Utilitzar una metodologia adequada per desenvolupar programes d'educació per a la salut, contemplant les necessitats del grup, els objectius educatius, les activitats i tècniques grupals, els recursos i avaluació dels resultats.
- Contemplar la perspectiva de gènere en el disseny de programes de salut maternoinfantil, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Realitzar programes dirigits a la dona i la seva parella durant la gestació i postpart, que inclogui preparació per al naixement, la maternitat i criança.
- Realitzar entrenament psicofísic en la gestació i postpart amb tècniques de respiració, relaxació, treball corporal, massatge, o altres tècniques.
- Realitzar programes de prevenció de les alteracions del sòl pelvià.
- Realitzar programes d'educació afectiva i sexual orientats a promoure una actitud responsable i una vivència positiva de la sexualitat en població jove i adulta.
- Realitzar programes d'educació i suport a la dona durant el climateri.
- Informar i assessorar en matèria de salut sexual i reproductiva als diferents grups socials

h) Realitzar consell afectiu sexual i consell reproductiu a la dona, joves i família.

i) Promoure una vivència positiva i una actitud responsable de la sexualitat en la població i assessorar en matèria d'anticoncepció.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Proporcionar educació i assessorament afectiu-sexual.
- Assessorar en matèria d'anticoncepció.

- Realitzar consell preconcepcional.
- Realitzar prevenció de comportaments de risc per evitar i / o disminuir els embarassos no desitjats.
- Realitzar prevenció de comportaments de risc i la detecció i assessorament en les ITS.
- Proporcionar atenció afectiu-sexual, contraceptiva i prevenció de conductes de risc en joves.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar i captar precoçment a la població de risc i/o de major vulnerabilitat.
- Identificar necessitats en matèria d'educació afectiva-sexual, consell preconcepcional, anticoncepció i ITS.
- Oferir educació per a la salut i assessorament en matèria de sexualitat, tenint en compte la multiculturalitat de la població i la diversitat en l'orientació sexual.
- Assessorar i aplicar els diferents mètodes anticonceptius i fer el seguiment dels mateixos, inclosa l'anticoncepció d'emergència.
- Assessorar sobre la interrupció voluntària de l'embaràs en el marc dels supòsits legals.
- Identificar dificultats en la fertilitat i derivar a l'equip assistencial.
- Assessorar sobre les diferents mesures preventives preconcepcionals.
- Manejar i / o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats en consell reproductiu, anticoncepció, ITS, d'acord amb la legislació vigent.
- Sol·licitar els exàmens necessaris, segons protocols assistencials.
- Consultar i derivar a altres professionals, en cas necessari.

j) Col·laborar en la realització d'activitats de promoció, prevenció, assistència i recuperació de la salut sexual i reproductiva de la dona

k) Detectar en la dona factors de risc i problemes ginecològics

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Dur a terme activitats de detecció precoç de càncer de coll uterí.
- Col·laborar en la detecció del càncer de mama i ginecològics.
- Participar i col·laborar en l'atenció a la dona amb problemes ginecològics.
- Participar i col·laborar en el diagnòstic i tractament de les infeccions ginecològiques i de transmissió sexual.
- Participar i col·laborar en l'atenció a la dona en el climateri.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar i captar precoçment a la població de risc i/o de major vulnerabilitat.
- Realitzar els exàmens necessaris per al diagnòstic precoç del càncer de coll uterí i de les infeccions ginecològiques i de transmissió sexual.
- Ensenyar a la dona la tècnica d'autoexploració mamària.
- Realitzar l'exploració física i ginecològica.
- Participar i col·laborar amb l'equip assistencial en el seguiment dels problemes ginecològics.
- Col·laborar en l'assessorament dels tractaments de fertilitat, inclosos els de reproducció assistida.
- Detectar les necessitats i problemes més freqüents relacionats amb la simptomatologia en el climateri i assessorar sobre el tractament dels mateixos.
- Realitzar educació sanitària en els diferents problemes de salut ginecològica.
- Oferir suport emocional a la dona amb problemes ginecològics.
- Manejar i/o autoritzar l'ús de fàrmacs i productes sanitaris utilitzats durant el climateri i problemes ginecològics, d'acord amb la legislació vigent.
- Derivar la dona a altres professionals, quan sigui necessari.

l) Aplicar els principis del raonament clínic, detecció de problemes, presa de decisions, pla d'atenció i cures i avaluació adequada a les diferents situacions clíniques en l'àmbit d'actuació de la llevadora

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Aplicar el raonament clínic en la pràctica assistencial de les llevadores.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Analitzar i interpretar la informació obtinguda de l'anamnesi.
- Diagnosticar i detectar situacions clíniques, factors de risc i problemes de salut en la pràctica assistencial de les llevadores.
- Decidir, elaborar i executar un pla d'atenció i cures adequat a les necessitats o problemes detectats.
- Manejar les situacions clíniques de forma efectiva.
- Utilitzar i interpretar adequadament les proves diagnòstiques.
- Avaluar els resultats de l'aplicació del pla d'atenció i cures establert.

m) Establir una comunicació efectiva amb la dona, família i grups socials

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Utilitzar estratègies i habilitats que permetin una comunicació efectiva amb la dona i la família.
- Comunicar-se de manera efectiva i treballar en xarxa amb grups socials (associacions de dones, associacions de pacients, mitjans de comunicació i altres).

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Promoure un entorn favorable que faciliti la comunicació amb les dones, família i / o grups.
- Mantenir una actitud d'escolta activa, responnent a les seves preguntes i facilitant que expressin les seves preferències, dubtes i preocupacions, transmetent confiança i seguretat.
- Mostrar respecte pels valors i costums de la dona i la família.
- Utilitzar estratègies de comunicació que promoguin l'autoestima, autonomia i dignitat de la dona.
- Utilitzar les diferents tècniques d'entrevista.
- Utilitzar habilitats de comunicació adequades per assessorar la dona en matèria de salut maternoinfantil, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Utilitzar habilitats de comunicació requerides davant de situacions especials: comunicar males notícies, agressions, dol perinatal, persones que presenten dificultats de comunicació i comprensió.
- Capacitar la dona perquè prengui decisions informades en matèria de salut sexual, reproductiva i en el climateri.
- Utilitzar habilitats de comunicació per relacionar-se amb els diferents grups socials.
- Utilitzar els mitjans de comunicació de forma efectiva.

n) Comunicar-se de manera efectiva amb l'equip de salut especialment amb aquells amb els quals comparteix àmbit d'actuació.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Treballar en equip en els diferents àmbits de l'atenció maternoinfantil i l'atenció de salut sexual i reproductiva.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Comunicar-se de forma efectiva amb tot l'equip multidisciplinari que intervingui en l'atenció a la població en matèria de salut maternoinfantil, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Participar activament en les sessions multidisciplinars i unidisciplinaries del centre o àmbit relacionades amb l'atenció maternoinfantil, l'atenció de salut sexual i reproductiva i el climateri.
- Reconèixer les competències de la resta de professionals de l'equip de salut.
- Mostrar capacitat de negociació per a la prevenció i resolució de conflictes dins l'equip.

o) Exercir l'especialitat de llevadora de manera ètica en base a la legislació vigent i assumir la responsabilitat derivada de les seves actuacions.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Desenvolupar una pràctica professional segons la legislació vigent.
- Exercir l'especialitat segons el codi ètic de la Confederació Internacional de Llevadores.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar els aspectes legals que regeixen l'exercici professional i la pràctica clínica de les llevadores.
- Adequar les decisions i comportaments professionals als principis bioètics.
- Vetllar pel compliment dels preceptes legals i ètics de l'especialitat de llevadora.
- Participar de manera activa en els comitès relacionats amb aspectes ètics i legals de l'especialitat.
- Mostrar respecte pels valors, creences i costums de la dona, parella i família.
- Preservar la dignitat i la intimitat de la dona i la confidencialitat de la informació.
- Registrar amb rigor totes les actuacions que es deriva de l'atenció a la dona i família.

p) Assessorar sobre legislació vigent encaminada a protegir els drets de la dona i la seva família

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Assessorar la dona sobre la legislació existent relacionada amb la salut sexual i reproductiva.
- Assessorar la dona sobre els drets laborals relacionats amb la maternitat.
- Realitzar assessorament i detecció en el camp dels drets de la dona i família.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Orientar la dona en els diferents tràmits legals relacionats amb l'àmbit d'actuació de l'especialitat.
- Identificar i assessorar la dona sobre la legislació vigent en matèria de salut sexual i reproductiva: Maternitat, adopció, contracepció i interrupció de l'embaràs, reproducció assistida, delictes contra la llibertat sexual, violència de gènere, donació de cèl·lules mare i altres que es poguessin produir.
- Detectar situacions de risc relacionades amb infraccions de drets de la dona i el seu entorn.
- Identificar i utilitzar els protocols relacionats amb la defensa dels drets de la dona i el nen.
- Consultar o derivar la dona a altres professionals, en cas necessari.

q) Gestionar les activitats i recursos existents en l'àmbit de l'atenció de salut maternoinfantil i l'atenció de salut

sexual, reproductiva i climateri.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Participar en l'organització dels serveis i programes salut maternoinfantil, d'atenció a la dona i salut sexual, reproductiva i climateri, tant en atenció primària/comunitària com en atenció especialitzada/hospital.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar els models sanitaris a Espanya i les carteres de serveis que s'ofereixen a la ciutadania.
- Planificar les necessitats de recursos humans i materials dels serveis de obstetricoginecològiques, d'atenció a la dona, salut sexual, reproductiva i climateri.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Participar en el diagnòstic de salut comunitària conjuntament amb l'equip de salut.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Participar en la coordinació entre els nivells assistencials: hospital matern infantil/atenció especialitzada i programes d'atenció a la dona/salut sexual, reproductiva i climateri, en atenció primària/comunitària.
- Participar en l'elaboració de programes específics en relació amb la salut de la dona.
- Participar activament en l'elaboració de protocols i altres documents dels serveis obstetricoginecològiques i dels programes d'atenció a la dona, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Participar en l'avaluació dels diferents programes i unitats de l'àrea obstètrica-ginecològica i de salut sexual, reproductiva i climateri.
- Elaborar indicadors d'avaluació dels programes de salut maternoinfantil, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Utilitzar i elaborar els diferents sistemes de registre de les unitats obstetricoginecològiques i d'atenció a la dona, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i comunicació com a eina assistencial i de millora de l'atenció de les dones i nounats.
- Participar en els plans de millora de la qualitat, d'acord amb la evidència científica, en els serveis d'obstetrícia i ginecologia i de salut sexual, reproductiva i climateri.
- Realitzar una gestió clínica basada en l'evidència.
- Conèixer i utilitzar els instruments d'accés al mercat laboral.

r) Emetre els informes necessaris i registrar de forma efectiva les activitats realitzades.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Manejar i elaborar els diferents sistemes de registre de les unitats obstetricoginecològiques i d'atenció a la dona, salut sexual, reproductiva i climateri.
- Emetre els informes clínics de les unitats obstetricoginecològiques i d'atenció a la dona, salut sexual, reproductiva i climateri.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Registrar i emetre informes amb rigor de totes les actuacions que es deriven de l'atenció a la dona, nounat i família.
- Utilitzar els diferents sistemes de registre.
- Utilitzar les noves tecnologies de la informació en els sistemes de registre.

- Mantenir actualitzats els sistemes de registres relacionats amb l'àmbit de l'especialitat.
- Participar en l'elaboració dels nous sistemes de registre de documentació clínica en l'àmbit de l'especialitat de llevadora.

s) Desenvolupar activitats docents dirigides a les pròpies llevadores i altres professionals de la salut, així com activitats de recerca encaminades a la millora contínua de l'activitat professional, i per tant, del nivell de salut de la dona, del nounat i de la família.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Fonamentar la seva pràctica clínica en els resultats obtinguts de la investigació científica i en la millor evidència disponible

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar les bases i conèixer la utilitat de la pràctica clínica basada en l'evidència.
- Buscar i seleccionar documentació clínica específica de la seva especialitat.
- Utilitzar les principals bases de dades específiques per a la recerca d'informació rellevant.
- Llegir críticament documentació científica.
- Elaborar procediments, protocols i guies de pràctica clínica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Generar coneixement científic.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Identificar els problemes d'investigació des de la seva pràctica clínica.
- Identificar línies prioritàries d'investigació en matèria de salut maternoinfantil i salut sexual, reproductiva i en el clímax.
- Dissenyar i desenvolupar projectes de recerca, especialment en relació a l'àrea de la seva especialitat.
- Utilitzar metodologia d'investigació qualitativa i quantitativa.
- Dissenyar instruments per a la recollida de dades.
- Utilitzar programes informàtics d'anàlisi de dades qualitatives i quantitatives.
- Aplicar els principis ètics de la investigació científica.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Difondre el coneixement científic.

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Escriure treballs científics propis de la seva especialitat.
- Exposar i defensar eficaçment treballs científics propis de la seva especialitat.
- Transmetre a la població de forma adaptada i intel·ligible, les troballes del coneixement científic.

u) Realitzar una pràctica clínica basada en l'evidència científica disponible i mantenir actualitzades les competències professionals.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Responsabilitzar d'exercir l'especialitat de forma actualitzada.
- Realitzar una pràctica clínica basada en l'evidència científica disponible.
- Avaluar els propis coneixements habilitats i actituds

CRITERIS DE REALITZACIÓ

- Detectar les pròpies necessitats d'aprenentatge.
- Participar activament en activitats de formació continuada i formació en servei.
- Participar activament en les sessions clíniques.
- Participar en proves i processos d'avaluació de les competències clíniques.
- Manifestar una actitud favorable a l'actualització permanent de la pràctica clínica segons l'evidència científica disponible.

8. Competències específiques, vinculades a activitats i llocs de realització

Les llevadores residents adquiriran les competències específiques en els diferents dispositius i programes de salut mitjançant el desenvolupament d'activitats assistencials i educatives que es corresponen amb el contingut del programa de formació.

COMPETÈNCIES	ACTIVITATS	UNITAT	DISPOSITIU DE ROTACIÓ
Diagnosticar i portar a terme el control i seguiment de l'embaràs normal.	Realitzar controls prenatals. Entrevista i confecció d'històries clíniques.	Consulta de llevadora.	ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Assistir a la dona en el procés de part.	Assistir a parteres. Assistir a parts normals. Entrevista i confecció d'històries clíniques.	Unitat d'urgències obstètriques. Unitat de dilatació sala de parts.	Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona
Reconèixer i prestar cures al nounat i en caso de necessitat realitzar la reanimació immediata.	Realitzar la valoració, reconeixement i cures del nounat sa.	Unitat de sala de parts.	Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona
Assistir i supervisar l'evolució de la mare durant el puerperi.	Realitzar valoració i assistència supervisant el control i seguiment en el puerperi.	Unitat de puèrperes. Consulta llevadora. Atenció domiciliària.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Fer atenció al nounat dirigida a afavorir els processos d'adaptació i detectar precoçment les situacions de risc. Assistir i supervisar l'evolució del nounat durant el primer mes de vida.	Realitzar la supervisió, cura i reconeixement de nounats sans. Realitzar valoració, assistència, control i seguiment de l'evolució del nadó sa.	Unitat de puèrperes. Consulta llevadora. Atenció domiciliària.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Fer atenció a la dona gestant amb problemes de salut durant l'embaràs.	Realitzar valoració, assistència i cura de gestants de risc.	Consulta de llevadora. Unitat de gestants de risc. Fisiopatologia fetal.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Donar atenció a la dona amb problemes de salut durant el part.	Participar activament en l'atenció al part amb instrumental o cesària.	Unitat de sala de parts.	Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona

Donar atenció a la dona amb problemes de salut durant el puerperi.	Realitzar la valoració, assistència, control, seguiment, cura i reconeixement de parteres.	Unitat de puèrperes.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona
Detectar problemes de salut en el nounats.	Valoració i cures de nounats que necessiten cures especials.	Unitat de nounats. Unitat de puèrperes.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona
Proporcionar educació i assessorament afectiu-sexual. Proporcionar atenció afectiu-sexual, contraceptiva i prevenció de conductes de risc en joves.	Dur a terme intervencions grupals d'educació sexual i reproductiva dirigides a dones i joves a la comunitat. Assessorar en matèria d'anticoncepció a dones incloent la contracepció d'emergència i interrupció voluntària de l'embaràs. Atendre i assessorar de manera individual a joves en matèria de sexualitat i contracepció. Assessorar en matèria de prevenció de violència de gènere. Entrevista i confecció d'històries clíniques.	Consulta de llevadora. Centres de planificació familiar. Comunitat.	ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Assessorar en matèria d'anticoncepció. Realitzar consell preconcepcional. Realitzar prevenció de comportaments de risc per evitar i / o disminuir els embarassos no desitjats.	Assessorar en matèria d'anticoncepció a dones incloent la contracepció d'emergència i interrupció voluntària de l'embaràs. Atendre i assessorar de manera individual a joves en matèria de sexualitat i contracepció. Entrevista i confecció d'històries clíniques.	Consulta de llevadora. Centres de planificació familiar. Comunitat.	ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Realitzar prevenció de comportaments de risc i la detecció i assessorament en les ITS. Participar i col·laborar en el diagnòstic i tractament de les infeccions ginecològiques i de transmissió sexual.	Detecció i assessorament de dones que presentin ITS. Entrevista i confecció d'històries clíniques.	Consulta de llevadora. Consultes de ginecologia.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Dur a terme activitats de detecció precoç de càncer de coll uterí. Col·laborar en la detecció del càncer de mama i ginecològic. Participar i col·laborar en l'atenció a la dona amb problemes ginecològics.	Entrevista i confecció de la història clínica de salut reproductiva de dones. Realitzar presa de mostres cervicals i vaginals per citologies, exàmens en fresc, cultius i altres exàmens. Assessorament i cura de dones en matèria de ginecologia.	Consulta de llevadora. Consulta de ginecologia	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)

Participar i col·laborar en l'atenció a la dona en el climateri.	Entrevista i confecció de la història clínica de salut reproductiva. Assessorament i cura de dones en matèria de climateri.	Consulta de llevadora. Consulta de ginecologia	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Dur a terme programes d'educació per a la salut en l'embaràs, el naixement i el postpart.	Dur a terme un programa d'educació maternal.	Programa d'educació maternal. Programa de postpart. Grups promoció lactància materna.	ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Dur a terme programes d'educació per a la salut sexual i reproductiva adreçats a joves, dones, comunitat i grups de risc.	Llevar a cabo intervenciones grupales de educación sexual y reproductiva dirigidas a mujeres y jóvenes en la comunidad. Participar activamente en un programa sobre el climaterio.	Centro de salud. Comunidad. Escuela.	ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Gestionar les activitats i recursos existents en l'àmbit de l'atenció de salut maternoinfantil i l'atenció de salut sexual i reproductiva.	Aplicar al llarg de la formació en tots els àmbits d'actuació de la llevadora.	Totes les unitats i consultes.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Desenvolupar activitats de recerca encaminades a la millora contínua de l'activitat professional, i per tant, del nivell de salut de la dona, del nounat i de la família.	Elaborar un projecte d'investigació.	Totes les unitats i consultes.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)
Assessorar sobre legislació vigent encaminada a protegir els drets de la dona i la seva família.	Aplicar al llarg de la formació en tots els àmbits d'actuació de la llevadora.	Totes les unitats i consultes.	Hospital Doctor Josep Trueta de Girona i ASSIR Gironès Pla de l'Estany (Atenció Primària)

9. Els responsables de la docència, supervisió i avaluació del programa formatiu

La viabilitat d'aquest programa requereix, en tot cas, que la seva impartició es dugui a terme a través d'un conjunt de òrgans les activitats docents i perfils professionals estiguin perfectament coordinats amb els objectius formatius donant coherència a tot el procés. Per això, es consideren figures fonamentals per a la correcta impartició d'aquest programa formatiu:

- **El tutor principal:** serà el responsable del procés ensenyament-aprenentatge del resident tant en les estades al centre de salut com fora d'ell i serà el mateix durant tot el període formatiu duent a terme un contacte continu i estructurat amb el resident durant dit període. Ha de tenir una llarga experiència en pediatria, bons resultats en qualitat assistencial i haurà de ser Especialista en Infermeria Obstètric-Ginecològica. A cada equip docent de tutors principals, un d'ells ha de fer les funcions de coordinador docent de la seva especialitat.
- **Els col·laboradors docents:** són els especialistes i professionals dels diferents dispositius de la unitat docent pels quals roten els residents que, sense ser tutors de residents d'Infermeria obstètrica i ginecològica, col·laboren en la impartició d'aquest programa assumint la supervisió i control de les activitats que es realitzen durant aquestes rotacions.
- **El Cap d'estudis de la Comissió de Docència:** liderarà la direcció, planificació i organització de la Unitat Docent realitzant així mateix funcions d'avaluació/control, docència i investigació i de direcció i coordinació de les activitats docents dels tutors conjuntament amb els presidents de la subcomissions Docents que existeixin.
- **La Comissió de Docència:** és l'òrgan col·legiat en el si s'organitza la formació, es supervisa la seva aplicació pràctica i es controla el compliment en la unitat dels objectius del programa docent. S'incorporarà a aquesta comissió el president de la Subcomissió Docent d'Infermeria.
- **El Comitè d'Avaluació:** és l'òrgan d'avaluació compost pel Cap d'Estudis, els presidents de les subcomissions Docents, el tutor del resident, un professional que presti els seus serveis en la unitat corresponent (nomenat per la comissió de docència) i un dels vocals de la comissió de docència.

9.1 El tutor i les seves relacions amb el resident i l'administració

El tutor és aquell professional de la infermeria en exercici actiu al qual se li reconeix un nivell formatiu i un entorn laboral adequat que permet acreditar com capacitat per afavorir l'aprenentatge dels coneixements, habilitats i actituds propis d'una formació d'infermeria especialitzada i que assumeix col·laborar de forma activa en el procés d'ensenyament-aprenentatge de les infermeres especialistes en formació, dins d'un context institucionalitzat.

El tutor és una figura única en el procés formatiu del resident, de manera que les distincions a què s'ha fet

referència anteriorment (principal, de suport i hospitalari) s'efectua en funció del seu major o menor vinculació amb el resident individualment considerat, sense que impliqui una relació de jerarquia entre aquestes figures. Aquest pot individualitzar i personalitzar el programa formatiu adaptant continguts, temps i mètodes a les necessitats pròpies de cada resident.

El tutor ha fonamentalment reunir dues característiques:

- Ser un bon infermer obstètric-ginecològic: el seu perfil competencial s'ha d'adequar al descrit en aquest programa.
- Ser un bon docent, ja que segons sigui la seva actitud cap a l'ensenyament, la seva preparació específica, la seva capacitat per transmetre coneixements, el seu maneig de les relacions interpersonals, el resident obtindrà una millor o pitjor preparació.

El tutor ha de planificar, estimular, dirigir, seguir i avaluar el procés d'aprenentatge del resident realitzant les funcions:

- Orientar al resident durant tot el període formatiu. Per a això ha d'ajudar a identificar quines són les seves necessitats d'aprenentatge i quins són els objectius de cada rotació tant a nivell hospitalari com en el Centre de Salut; establir amb ell el seu cronograma formatiu i, si escau, les estades electives que ha de realitzar, informant d'altres activitats d'interès per a la seva formació.
- Supervisar la formació del resident. Amb aquesta finalitat el tutor ha de:
- Utilitzar com a eina bàsica les fitxes que figuren en aquest programa completades amb la informació que li faciliti el tutor hospitalari i els altres responsables de la supervisió del programa formatiu.
- Establir amb el resident al seu càrrec un calendari de reunions periòdiques o entrevistes per analitzar entre tots dos com s'està realitzant la formació i intentar corregir els punts febles.
- Ser el referent-interlocutor del resident i per tant fer una tasca d'acollida i d'informació. El tutor és un element essencial en la resolució de conflictes i en la protecció dels drets del resident.
- Afavorir l'autoaprenentatge i la responsabilitat progressiva del resident.
- Fomentar l'activitat docent i investigadora del resident.
- Ser el principal responsable de l'avaluació formativa o continuada del resident participant activament en l'avaluació anual / qualificativa a través dels comitès d'avaluació.
- Participar en l'elaboració de la memòria anual de les activitats docents realitzades pels residents al Centre Sanitari.
- A cada equip docent de tutors principals, un d'ells ha de fer les funcions de coordinador docent de la seva especialitat per representar a la resta de tutors en la Comitè d'Avaluació.

9.1.1 La relació tutor/resident

El procés d'aprenentatge del resident es basa en un model col·laboratiu centrat en el que aprèn. No és la típica relació de mestre i deixeble ni tampoc d'amistat o de companyonia, sinó que es caracteritza per ser una relació interpersonal, individualitzada i adaptada a les expectatives de cada resident, pel que ha de desenvolupar-se en un ambient que permeti la participació del especialista en formació en la definició d'objectius i en l'intercanvi progressiu de papers a mesura que el resident avança en el procés d'aprenentatge.

Cada tutor té el seu propi estil de tutorització però tots ells han de ser capaços de:

- Comunicar (empatia).

- Estimular (incentivar, impulsar i il·lusionar).
- Transmetre informació oportunament.
- Explorar les expectatives i actituds del resident.
- Afavorir el diàleg.

9.1.2 Relació tutor/administració

La importància de la figura del tutor en l'adequada formació de residents determina que les administracions sanitàries afavoreixin els següents aspectes:

- Manteniment i millora de la competència dels tutors en la pràctica clínica i en metodologia docent facilitant-los l'accés a una formació continuada específica, sobre:
- Aspectes relacionats amb el coneixement i aprenentatge de mètodes educatius.
- Tècniques de comunicació, de control i millora de qualitat.
- Tècniques de motivació, supervisió i avaluació.
- Valors i aspectes ètics de la professió.
- Aspectes relacionats amb continguts del programa formatiu.
- Condicions assistencials i docents adequades.
- Temps específic per a la docència.
- Suport de l'estructura docent.
- Actuacions dirigides a mantenir la motivació: Aquells tutors que garanteixin un ensenyament de qualitat, han de ser reconeguts per part de l'Administració ja sigui a través de la carrera professional o d'altres incentius de caràcter formatiu, etc. per compensar l'esforç que suposa l'acompliment d'aquesta tasca.
- Aplicació de criteris que al costat de la titulació exigible en cada supòsit garanteixin l'adequació dels nomenaments de tutors.

9.2 El col·laborador docent

Els col·laboradors docents són tots aquells especialistes i professionals que, acreditats com tal i sense ser tutors de residents d'infermer obstètric i ginecològic, desenvolupen les seves funcions docents en els diferents dispositius que formen part de la unitat docent, sent els responsables de la formació dels residents en Infermeria Pediàtrica durant les seves estades formatives en els mateixos. Des del punt de vista docent correspon a aquests col·laboradors:

- Orientar al resident durant tota l'estada formativa en les diferents unitats i/o serveis.
- Supervisar la formació del resident utilitzant com a eina les fitxes que figuren en aquest programa completades amb la informació que li faciliti el tutor hospitalari i el tutor principal.
- Ser el referent-interlocutor del resident durant l'estada formativa i per tant fer una tasca d'acollida i d'informació.
- Afavorir l'autoaprenentatge i la responsabilitat progressiva del resident.
- Fomentar l'activitat docent i investigadora del resident.
- Hi ha d'haver una bona relació amb els tutors sobre les activitats realitzades pels residents.

- Ser responsable de l'avaluació formativa o continuada del resident durant l'estada formativa.

10. L'avaluació

10.1 Tipus d'avaluació

Tal com estableix el RD 183/2008 el seguiment i avaluació del procés d'adquisició de competències professionals, es durà a terme mitjançant les avaluacions formativa, anual i final. La UDM recull les avaluacions anual i final així com altres que es poguessin realitzar en l'anomenada avaluació sumativa.

Per a tal efecte, haurà de constituir El Comitè d'Avaluació per a cadascuna de les especialitats, els programes formatius es desenvolupen a la Unitat Docent.

10.2 Avaluació formativa

L'avaluació formativa es basarà en el seguiment del compliment dels objectius docents del programa i l'adequació personalitzada a cada resident en període de formació, així com en la proposta d'activitats específiques per a les àrees formatives i competencials deficitàries susceptibles de millora, aportant suggeriments específics per a la seva millora o correcció.

El principal responsable del seguiment és el tutor principal del resident en període de formació. S'establiran els següents procediments:

Entrevistes periòdiques tutor-resident:

Són de caràcter estructurat i pactat. Tenen la finalitat de monitoritzar el compliment dels objectius docents. Es duran a terme mitjançant el model de feedback i es basaran en l'autoavaluació i l'autoaprenentatge.

Es realitzaran un mínim de quatre entrevistes per any. Pel que fa a l'actual incorporació de residents a l'especialitat d'Infermeria Obstètrica i Ginecològica, quan s'implanti el Llibre del Resident s'incorporaran a aquest. Es disposarà d'aquest document abans de tres anys de la implementació d'aquesta especialitat, segons la disposició transitòria primera punt 3, del RD 183/2008.

Portfoli:

El portfoli és un instrument d'aprenentatge i d'autoreflexió que integraria de manera coherent diferents elements: àrees competencials del programa de formació i activitats que es podrien elaborar per autoavaluar la competència dels objectius docents plantejats en el programa.

En definitiva es tracta d'anotar i registrar de forma estructurada totes les situacions que ens permeten aprendre a través de l'auto-reflexió. La reflexió sobre els problemes ens ajuda a aprendre i a resoldre el cas la qual cosa incrementa l'expertesa.

La finalitat de la pràctica reflexiva és formativa i potenciadora del desenvolupament professional. A partir de l'auto-observació i l'autoavaluació de la pròpia pràctica identifiquem les competències consolidades i les deficiències, per aquest motiu podem establir estratègies de millora en els dèficits competencials, en l'aplicació dels aprenentatges i de les noves necessitats.

El suport del portfoli és escrit per obtenir la màxima objectivitat, a la vegada promou l'estructuració del

document i per tant la consolidació de l'aprenentatge.

L'objectiu del registre del portfoli és proporcionar al resident un instrument de millora de l'aprenentatge basat en el pensament crític sobre la pràctica diària. El contingut és confidencial, per tant el tutor tindrà accés quan el resident ho autoritzi. Per tot l'exposat anteriorment, considerem de gran importància, el desenvolupament del Portafoli del Resident en Infermeria Obstètric-Gineco- lògica.

El Portfoli del resident d'Infermeria Obstètric-Ginecològica constarà de diverses parts:

Cronograma: El cronograma individual del període formatiu està distribuït en els dos anys de formació i permet classificar les activitats més rellevants des del punt de vista formatiu (rotacions, guàrdies, cursos ...).

Guia de competències (subjecte a publicació del Llibre del Resident per part del Ministeri de Sanitat i Política Social) El resident tindrà una descripció exhaustiva de les competències relacionades amb l'itinerari formatiu.

L'esmentat document serà un instrument que ajudarà a delimitar els objectius d'aprenentatge i a planificar les diferents rotacions tant a nivell individual com les pactades conjuntament en les entrevistes tutor-resident. A més el resident podrà portar un registre individual de les activitats que evidencin el procés formatiu.

Tasques: Les tasques serien instruments que permetrien una observació del progrés competencial del resident. Estarien distribuïdes en dos blocs per cada any d'especialitat.

De forma cronològica el resident ha de:

- Decidir conjuntament amb el tutor quines tasques farà anualment i consensuar un calendari de realització.
- Realitzar les tasques.
- Es realitzaria una "autoavaluació" pel propi resident.
- Es duria a terme una "auto-reflexió" en relació a la tasca realitzada tenint com a referència l'assoliment dels indicadors operatius d'aquella àrea competencial.
- S'elaborarien els "objectius-pactes d'aprenentatge" amb el tutor en les entrevistes tutor-resident trimestrals. Es valorarà conjuntament la consecució dels objectius d'aprenentatge i els plans d'aprenentatge en les rotacions realitzades des de l'última entrevista per detectar possibles problemes formatius i poder planificar estratègies de millora. Es supervisaran els fulls d'auto-reflexió del resident i del portfoli en general.
- S'avaluarà anualment (a la quarta entrevista tutor-resident) les diferents àrees competencials treballades pel resident de forma global, tenint en compte les tasques, guàrdies, rotacions, etc. i l'informe anual d'avaluació formativa del tutor.

Només a la quarta entrevista tutor-resident de l'any acadèmic s'ompliran les preguntes de la Fitxa 1. (Vegeu annexos 1 i 2).

La valoració conjunta amb el resident del seu procés d'aprenentatge s'efectuarà en la Fitxa 2 de l'entrevista. (Vegeu Annex 3).

10.3 Avaluació sumativa

Es basaria en informes normalitzats basats en la valoració dels períodes rotatoris i tal com indica el RD 183/2008, l'avaluació anual i final.

Avaluació de la rotació

A realitzar pel tutor i els col·laboradors docents dels diferents dispositius per a cada rotació. L'esmentat document s'haurà d'enviar a la Secretaria de la UDM.

Avaluació anual

Té la finalitat de qualificar els coneixements, habilitats i actituds de cada resident en finalitzar cada un dels anys que integren el programa formatiu de la seva especialitat.

L'informe anual del tutor és l'instrument bàsic i fonamental per a la valoració del progrés anual del resident en el procés d'adquisició de competències professionals, tant assistencials, com de recerca i docència.

Aquest informe ha de contenir:

- Informes d'avaluació formativa incloent els informes de les rotacions, els resultats d'altres valoracions objectives que s'han pogut realitzar durant l'any en curs i la participació en congressos, cursos, seminaris o reunions científiques, relacionades amb el corresponent programa.
- Informes d'avaluació de rotacions externes no previstes en el programa formatiu.
- Informes que se sol·licitin a altres responsables d'unitats assistencials integrades en la unitat docent de cada especialitat.

El resultat de l'avaluació anual pot ser:

- **Positiu:** quan el resident ha assolit el nivell exigible per considerar que s'han complert els objectius del programa formatiu del curs acadèmic.
- **Negatiu:** quan el resident no ha assolit el nivell mínim exigible per considerar que s'han complert els objectius del programa formatiu del curs acadèmic.

Avaluació final del període de residència

L'avaluació final té com a objectiu verificar que el nivell de competències adquirit per l'especialista en formació durant tot el període de residència, li permet accedir al títol d'especialista.

Es realitzarà als residents després de l'avaluació de l'últim any de residència i es durà a terme pel Comitè d'Avaluació de cada especialitat.

El Comitè d'Avaluació amb l'informe complet, atorgarà a cada resident una de les següents qualificacions: "positiva", "positiva destacada" o "negativa".

S'establirà un període i procediment per a les revisions finals.

Full d'avaluació a omplir pel resident en període de formació

Aquesta fitxa serà emplenada pel resident en període de formació al finalitzar cada rotació, conjuntament amb les fotocòpies del llibre d'especialista, i s'ha de lliurar a la secretaria de la UDM (Fitxa 3 annex 4).

10.4 Comitè d'avaluació

Es constituirà una Comissió d'Avaluació en la UDM per a cadascuna de les especialitats, els programes formatius es desenvolupen en aquesta unitat docent. Aquesta Comissió tindrà el caràcter d'òrgan col·legiat i la seva funció serà realitzar l'avaluació anual i final dels especialistes en formació.

Aquest Comitè d'Avaluació estarà integrat per:

- Pel cap d'estudis de la Comissió de Docència, que presidirà la comissió i dirimirà amb el seu vot els empats que es puguin produir,
- Pel president de la Subcomissió d'Infermeria de l'Hospital Universitari Doctor Josep Trueta de Girona, Institut Català de la Salut.
- Pel tutor del resident.
- Per un professional que presti serveis al centre o unitat de què es tracti, amb el títol d'especialista, designat per la Comissió de Docència (quan es disposi d'aquests especialistes).
- Per un dels vocals de la Comissió de Docència de la UDM corresponent.

Les avaluacions anuals i finals es faran constar en les corresponents actes del Comitè d'Avaluació. El comitè d'Avaluació ha d'informar el comitè de Docència del resultat de les avaluacions.

Es publicarà al tauler d'anuncis de docència, una nota perquè els residents en un termini de 10 dies puguin consultar aquestes avaluacions a secretaria de docència. El resultat de les avaluacions anuals i finals, positives i negatives, i en aquest últim cas si són recuperables o no recuperables, seran remeses al Registre Nacional d'Especialistes en Formació, en un termini de 15 dies.

Per realitzar les avaluacions es disposarà de les següents fitxes:

- Un informe de cadascuna de les rotacions del resident, tant internes com externes (Fitxa 1, veure annex 1) i uns criteris per a la realització de l'avaluació. (Veure annex 2).
- Un informe avaluació anual. (Fitxa 2, veure annex 3).
- Un informe a omplir pel resident després de cada rotació. (Fitxa 3, veure annex 4).
- Fitxes d'avaluació interna anual, específiques per a infermeria obstètrica ginecològica (veure annex 5).

11. Annexos

11.1 Annex 1

ROTACIÓ

CONTINGUT:	/ DURADA: DE	A
UNITAT:	/ CENTRE	
RESPONSABLE DE LA UNITAT:		

AVALUACIÓ CONTINUADA

A.-. CONEIXEMENTS I HABILITATS	CALIFICACIÓ (1)
NIVELL DE CONEIXEMENTS TEÒRICS ADQUIRITS	
CAPACITAT PER DECISIONS	
UTILITZACIÓ RACIONAL	
MEDIA (A)	

NIVELL D'HABILITATS ADQUIRIDES
HABILITAT, VALORACIÓ I ELABORACIÓ DEL DIAGNÒSTIC I PLA
TERAPÈUTIC
PRENDRE
DE RECURSOS

B.-ACTITUTS	CALIFICACIÓ (1)
MOTIVACIÓ	
DEDICACIÓ	
I INICIATIVA	
PUNTUALITAT/ASSISTÈNCIA	
NIVELL DE RESPONSABILITAT	
PACIENT/FAMÍLIA	
RELACIONS EQUIP DE TREBALL	
RELACIONS	

Puntuació de 0 a 3: 0 negatiu, 1 apte, 2 destacat, 3 excel·lent.

CALIFICACIÓ AVALUACIÓ CONTINUADA
(70 % A + 30 % B)

CALIFICACIÓ

(1)	

CALIFICACIÓ

AUSA E.NEG (3)

LLIBRE DE L'ESPECIALISTA EN FORMACIÓ

CALIFICACIÓ (1)	AUSA E.NEG.(3)

En _____ de _____ de 20

VIST I PLAU: EL CAP DE LA UNITAT

EL TUTOR

11.2 Annex 2. Criteris per a la realització de l'avaluació de cadarotació del resident

CONEIXEMENTS I HABILITATS

1. Nivell de coneixements teòrics adquirits

0	Molt escassos, els seus pocs coneixements no li permeten efectuar raonaments clínic-pràctics vàlids; no sembla entendre molt el què estudia o llegeix. O bé aparentment, no acostuma a estudiar o a llegir.
1	Limitats però suficients per desenvolupar l'activitat professional.
2	Adients que li permeten una bona pràctica professional.
3	Excel·lents, és brillant.

2. Nivell d'habilitats adquirides

0	No sembla capaç d'aprendre moltes de les habilitats pròpies de l'especialitat.
1	S'instrueix amb alguna dificultat, lentament, però ho aconsegueix.
2	S'instrueix a bon ritme, d'acord amb els objectius assenyalats en el seu programa de formació.
3	Excel·lent ritme i qualitat dels ensinistraments.

3. Habilitat en l'enfocament diagnòstic o dels problemes i pla terapèutic

0	No mostra cap criteri raonable a l'hora de realitzar l'enfocament diagnòstic o dels problemes.
1	Refereix criteris raonables, enfront diverses opcions diagnòstiques o possibles solucions habitualment tria el criteri adient.
2	Davant diverses opcions diagnòstiques o possibles solucions, quasi sempre escull la correcta, amb uns criteris total i adientment raonats.
3	Sempre tria la hipòtesi més raonable en termes pràctics, completament adient a la realitat. Capaç de considerar hipòtesis sofisticades però raonables. Capacitat d'enfocament diagnòstic excel·lent.

4. Capacitat per decidir

0	Pren decisions precipitades que condueixen a un error, o no pren decisions mai.
1	No acostuma a assumir decisions de cert risc, encara que els seus coneixements ho permeten.
2	Adopta decisions adients al seu nivell de coneixements, i acostumen a ser correctes.
3	Pren decisions amb rapidesa i la millor pel seu nivell de coneixements. Coneix les seves limitacions i evita decisions que sap que el sobrepassen. Decisions ocasionalment intuïtives però amb èxit.

5. Utilització racional de recursos

0	Realitza gran nombre d'exploracions o tractaments sense justificació.
1	El procés d'utilització de recursos és lleugerament desajustat. A vegades, suggereix exploracions o tractaments de baixa utilitat pel que fa el cas.
2	Racionalitza la utilització de recursos de forma habitualment correcta.
3	Pensa sempre en termes d'eficiència: l'exploració o tractament decisius entre els menys arriscats i menys cars.

b) ACTITUDS1. Motivació

- Mostra interès pel pacient i l'entorn, realitzant –si és possible- l'estudi d'imatge concret en relació al seu any de residència.
- Estudia els casos radiològics actualitzant els coneixements científics i col·labora voluntàriament en el manteniment al dia de les històries clínic-radiològiques de forma detallada.
- Valora amb d'altres professionals el significat de certs resultats o l'evolució dels malalts (intentant obtenir el màxim rendiment).

0	No aconsegueix cap dels apartats.
1	Aconsegueix el criteri a).
2	Aconsegueix el criteri a) i b).
3	Aconsegueix els tres criteris.

2. Dedicació

Temps de dedicació a les labors assistencials atribuïdes (guàrdies excloses).

0	El temps de dedicació a les activitats del Servei és escàs.
1	Dedica el temps just a les activitats del Servei, però li permet aconseguir els objectius docents.
2	La seva dedicació a les activitats del Servei és apropiada, de manera que li permet aconseguir els objectius docents de forma destacada.
3	No només té una dedicació excepcional, sinó que profunditza en el coneixement de la patologia dels pacients i en altres activitats del Servei.

3. Iniciativa

0	Realitza les activitats específiques de la rotació sempre a demanda del tutor.
1	Realitza les activitats de la rotació habitualment per pròpia iniciativa sense necessitat de sol·licitar-ho.
2	Proposa amb freqüència al tutor activitats clíniques, docents i d'investigació sense ser requerit a fer-ho.

3	Proposa i dinamitza l'organització d'activitats assistencials, docents i d'investigació a la resta de l'equip.
---	--

4. Puntualitat / assistència a les diferents activitats. Acompleix l'horari normal de treball

0	Mai o quasi mai.
1	Habitualment.
2	Sempre.
3	Dedicació horària per sobre de la seva jornada laboral. Alt nivell de responsabilitat.

5. Relacions pacient/família

Es refereix a les disfuncions ocorregudes amb la família o amb el pacient com a conseqüència de les actituds o el comportament del resident.

0	Mantenir una actitud distant, indiferent que a vegades genera conflictes innecessaris; acostuma a ser persona no grata a familiars i pacients.
1	Habitualment té una actitud una mica distant, sense propiciar relacions més fluïdes, però no acostuma a originar conflictes innecessaris.
2	Les relacions són correctes, generalment les relacions són fluïdes.
3	El resident connecta perfectament amb les famílies i els pacients, és tolerant, s'interessa pels seus problemes personals i socials, i dedica temps extra a discutir aspectes mèdics i altres preocupacions en l'entorn família/pacient.

6. Relacions amb l'equip de treball

0	Demostra una total indiferència enfront els problemes i/o decisions de l'equip. No participa en les activitats del'equip (reunions, sessions...).
1	Ocasionalment és poc tolerant o mostra una certa indiferència davant determinats problemes i/o decisions de l'equip. Participa passivament en les activitats referint poc interès.
2	Relacions adients. Pren interès davant els problemes i/o decisions de l'equip. Participa en les activitats de l'equip amb interès.
3	Relacions amigables. Pren interès i participa activament en els problemes, activitats, pren decisions i iniciatives que impliquen a l'equip. Totalment integrat.

11.3 Annex 3

FULLA D' AVALUACIÓ ANUAL DEL RESIDENT.

COGNOMS I NOM:		
NACIONALITAT:	DNI/PASSAPORT:	
CENTRE:		
TITULACIÓ:	ESPECIALITAT:	ANY DE RESIDÈNCIA
TUTOR:		

PERMANÈNCIA AL CENTRO

VACANCES REGLAMENTÀRIES:
PERÍODES DE BAIXA:

ROTACIONS

CONTINGUT	UNITAT	CENTRE	DURACIÓ	CALIFICACIÓ	CAUSA E. NEG.

ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

CONTINGUT	TIPUS D' ACTIVITAT	DURADA	CALIFICACIÓ	CAUSA E NEG

INFORMES RESPONSABLES ASSISTENCIALS

CALIFICACIÓ (2)	CAUSA E. NEG. (3)

CALIFICACIÓ AVALUACIÓ ANUAL

procedeix)

CAUSA D' AVALUACIÓ NEGATIVA

--

En _____ a ____ de _____ de 201__

Segel de la Institució
Signat

El/la coordinador/a docent

11.4 Annex 4. Fitxa 3

Nom i cognoms _____

Any de residència

Àrea avaluada: _____

Centre _____

Període _____

Nom del tutor _____

Criteris a avaluar:

Capacitat docent del centre _____

Interès docent del tutor _____

Valoració de les activitats docents (sessions clíniques, tallers, sessions bibliogràfiques)
.....

Grau d'acompliment dels mínims pràctics en el programa de l'especialitat avaluada _____

Puntuació:

0 - Deficient.

1 -

3.- Bé.

4.- Molt satisfactori.

Comentaris:

Insuficient (és imprescindible millorar).

- Suficient (és convenient millorar).

En _____ a ____ de _____ del 201__

11.5 Annex 5

AVALUACIÓ FINAL	
UNITAT MULTIPROFESSIONAL INFERMERIA OBSTÈTRICA I GINECOLÒGICA DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DOCTOR JOSEP TRUETA DE GIRONA	
NOM I COGNOMS	
HOSPITAL UNIVERSITARI DE GIRONA DR. JOSEP TRUETA	
COMUNICACIÓ I ACTITUDS	
Uniforme complet i correcte. Higiene i aspecte personal pulcre.	
Organitza el temps adequadament.	
Té una bona predisposició a realitzar les tasques encomanades	
Finalitza sempre la feina que comença.	
Manté la intimitat de la dona.	
Te interès per aclarir els seus dubtes. Pregunta i s'informa correctament.	
És oportuna en les seves intervencions i preguntant.	
Realitza les tasques oportunes per pròpia iniciativa.	
Reconeix els seus límits.	
S'adona dels errors que comet i sempre els notifica.	
Escolta i respecta les opinions dels demés.	
S'ha adaptat a la dinàmica de l'equip. Col·labora amb totes les persones del mateix en diferents activitats.	
S'expressa amb claredat en la redacció d'escrits i informes.	
Aplica una terminologia adequada i comprensible al comunicar-se amb la dona i la seva família.	
Comunica a la llevadora responsable les situacions de desviació de la normalitat.	
Utilitza habilitats comunicatives (verbals i no verbals) amb la dona i la seva família.	
Informa a la dona sobre els procediments a realitzar.	
TOTAL:	

NOM I COGNOMS	
HOSPITAL UNIVERSITARI DE GIRONA DR. JOSEP TRUETA	
SALA DE PARTS	
Anamnesis / Procediments / Maneig / Detecció de problemes	FINAL
Valoració de l'estat de la dona en l'admissió	
Identificació dels factors de risc perinatal	
Exploració obstètrica: abdominal	
Exploració obstètrica: vaginal	
Control manual de la dinàmica uterina	
Control tocogràfic de la dinàmica uterina	
Auscultació de la FCF (Estetoscopi de Pinard i ultrasons)	
Diagnòstic de part	
Participar en tenir cura de la dona en el procés de part	
Control i valoració del benestar matern	
Valoració de l'estat emocional de la mare	
Monitorització fetal intrapart	
Valoració del benestar fetal	
Valoració de l'evolució del progrés del treball de part	
Identificació de signes de anormalitat	
Control i seguiment de les induccions de part	
Ajudar a la dona en las tècniques de relaxació i respiració	
Participar en la analgèsia i anestèsia obstètrica	
Informar a la dona/parella sobre l'evolució del part	
Oferir assessorament i suport emocional a la dona/parella	
Assistència al part normal i enllumenament	
Practicar i suturar l'episiotomia	
Atenció immediata al nounat	
Valoració del Test de Apgar	
Reanimació del nounat	
Demostrar habilitats en l'àrea quirúrgica i en la instrumentació en intervencions obstètriques	
Cura de la dona en el part distòcic o de risc	
Cura de la mare en el post part immediat a la sala parts	
Control pèrdua hemàtica	
Control involució uterina	
Promoure la interacció pares/nounat	
NOTA:	

NOM I COGNOMS	
HOSPITAL UNIVERSITARI DE GIRONA DR. JOSEP TRUETA	
PUÈRPERES	
Anamnesis / Procediments / Maneig / Detecció de problemes	FINAL
Valoració de l'estat de la dona en l'admissió	
Identificació dels factors de risc	
Observació de la involució uterina	
Observació de la pèrdua hemàtica	
Observació de la micció	
Observació de l'estat del perineu	
Observació dels pits	
Participar en les cures de la dona en el puerperi	
Identificar signes d'anormalitat	
Oferir educació sanitària a la mare/parella	
Valoració de l'estat emocional de la mare	
Exploració a l'alta hospitalària	
Assessorament a l'alta	
Oferir assessorament i suport en la lactància materna	
NOTA:	
Valoració del benestar del nounat:	FINAL
Exploració física	
Identificar factors de risc	
Identificar signes d'anormalitat	
Coloració del nounat	
Conducta del nounat	
Cures del melic	
Realitzar les cures del nounat:	
Alimentació del nounat	
Higiene del neunat	
Promoure la interacció mare/pare/nounat	
NOTA:	

NOM I COGNOMS	
HOSPITAL UNIVERSITARI DE GIRONA DR. JOSEP TRUETA	
NOUNATS	
Anamnesis / Procediments / Maneig / Detecció de problemes	FINAL
Valoració de l'estat del nounat en l'admissió	
Identificació dels factors de risc	
Observació de la coloració	
Observació de la temperatura	
Observació de la FC i respiració	
Observació de la conducta	
Participar en les cures del nounat	
Col·laboració en la reanimació enèrgica del neunat	
Identificar signes d'anormalitat	
Oferir educació sanitària a la mare/parella	
Manteniment de la temperatura corporal	
Maneig de les incubadores	
Col·laboració en procediments específics	
Oferir assessorament i suport en l'alimentació del nounat	
Assessorament a l'alta	
Promoure la interacció mare/pare/nounat	
NOTA:	

NOM I COGNOMS	
HOSPITAL UNIVERSITARI DE GIRONA DR. JOSEP TRUETA	
ÀREA DE RISC OBSTÈTRIC	FINAL
Anamnesis / Procediments / Maneig / Detecció de problemes	
Consultes Externes-Gestants ingressades	
Exploració obstètrica	
Valoració del benestar físic matern	
Monitorització fetal	
Valoració del benestar fetal	
Valoració del nivell de risc perinatal	
Identificació dels protocols de gestació de risc	
Diagnòstic Prenatal-Ecografies-Monitorització fetal	
Identificar protocols de diagnòstic prenatal	
Identificar les exploracions ecogràfiques obstètriques	
Aplicar les diferents tècniques de monitorització fetal (MF)	
Interpretar i valorar els resultats de la MF i derivar-los al tocòleg	
Informar a les gestants sobre les proves de diagnòstic de benestar fetal	
Oferir educació sanitària a la gestant/parella	
Assessorament i suport a la gestant/parella	
NOTA:	

AVALUACIÓ FINAL

UNITAT MULTIPROFESSIONAL INFERMERIA OBSTÈTRICA I GINECOLÒGICA DE L'HOSPITAL UNIVERSITARI DOCTOR JOSEP TRUETA DE GIRONA

NOM I COGNOMS

ASSIR: ATENCIÓ A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA

COMUNICACIÓ I ACTITUDS	FINAL
Uniforme complet i correcte. Higiene i aspecte personal pulcre.	
Organitza el temps adequadament.	
Té una bona predisposició a realitzar les tasques encomanades	
Finalitza sempre la feina que comença.	
Manté la intimitat de la dona.	
Te interès per aclarir els seus dubtes. Pregunta i s'informa correctament.	
És oportuna en les seves intervencions i preguntant.	
Realitza les tasques oportunes per pròpia iniciativa.	
Reconeix els seus límits.	
S'adona dels errors que comet i sempre els notifica.	
Escolta i respecta les opinions dels demés.	
S'ha adaptat a la dinàmica de l'equip. Col·labora amb totes les persones del mateix en diferents activitats.	
S'expressa amb claredat en la redacció d'escrits i informes.	
Aplica una terminologia adequada i comprensible al comunicar-se amb la dona i la seva família.	
Comunica a la llevadora responsable les situacions de desviació de la normalitat.	
Utilitza habilitats comunicatives (verbals i no verbals) amb la dona i la seva família.	
Informa a la dona sobre els procediments a realitzar.	
TOTAL:	

NOM I COGNOMS	
ASSIR: ATENCIÓ A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA	
CONTROL I SEGUIMENT DE L'EMBARÀS	FINAL
Anamnesis / Procediments / Maneig / Detecció de problemes	
Confecció història clínica	
Aspectes comunicatius	
Valoració aspectes psicosocials	
Registrar, interpretar i comunicar les dades apropiadament	
Exploració física:	
TA, albuminúria, valoració abdomen, pits...	
Valoració edemes	
Exploració obstètrica:	
Valoració altura uterina	
Maniobra Leopold	
Auscultació de la FCF, estetoscopi de Pinard i ultrasons	
Valoració del benestar físic, maternal i fetal	
Seguiment de l'embaràs:	
Informació i assessorament cribratge prenatal i cromosomopaties	
Interpretació de les proves complementàries	
Lliurament de resultats segons protocol	
Identificació dels factors de risc perinatals	
Identificar senyals d'anormalitat	
Valorar l'evolució de la gestació	
Educació sanitària individualitzada	
TOTAL:	

NOM I COGNOMS	
ASSIR: ATENCIÓ A LA SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA	
EDUCACIÓ MATERNAL	FINAL
Prepara el material per a la sessió	
Fomenta la participació	
El llenguatge verbal i no verbal és adequat	
Identifica les característiques del grup	
Explica al grup l'objectiu de l'exercici físic	
Corregeix adequadament l'exercici físic	
Realitza adequadament les tècniques de relaxació	
TOTAL:	

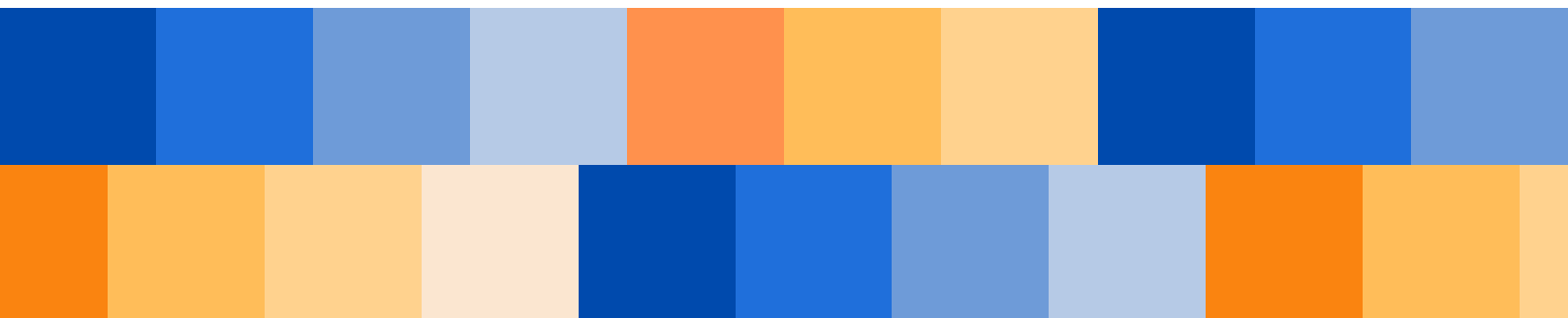
www.hospitaltrueta.cat

@htrueta

hospitaltrueta_icsgirona

**Generalitat
de Catalunya**

Salut/

**Hospital Universitari de Girona
Doctor Josep Trueta**